

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 януари 2018 г.
(OR. en)

5248/18
ADD 1

**Междуетноститутуционално досие:
2018/0002 (NLE)**

VISA 3
COEST 3
JAIEX 2

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор
Дата на получаване:	11 януари 2018 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2018) 7 final ANNEX
Относно:	ПРИЛОЖЕНИЕ към Предложение за Решение на Съвета за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет, създаден със Споразумението между Европейския съюз и Азербайджанската република за улесняване на издаването на визи, във връзка с приемането на общи насоки за прилагането на Споразумението

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2018) 7 final ANNEX.

Приложение: COM(2018) 7 final ANNEX

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 11.1.2018г.
COM(2018) 7 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Предложение за Решение на Съвета

за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет, създаден със Споразумението между Европейския съюз и Азербайджанската република за улесняване на издаването на визи, във връзка с приемането на общи насоки за прилагането на Споразумението

ПРОЕКТ НА
РЕШЕНИЕ № ../201.. НА СЪВМЕСТНИЯ КОМИТЕТ,
СЪЗДАДЕН СЪС СПОРАЗУМЕНИЕТО
МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И АЗЕРБАЙДЖАНСКАТА РЕПУБЛИКА
ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗДАВАНЕТО НА ВИЗИ

от година

във връзка с приемането на общи насоки за прилагането на Споразумението

КОМИТЕТЪТ,

като взе предвид Споразумението между Европейския съюз и Азербайджанската република за улесняване на издаването на визи¹ (наричано по-долу „Споразумението“), и по-специално член 12 от него,

като има предвид, че Споразумението влезе в сила на 1 септември 2014 г.,

РЕШИ:

Член 1

Общите насоки за прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Азербайджанската република за улесняване на издаването на визи са определени в приложението към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в [...] на [...] година.

За Европейския съюз

За Азербайджанската
република

¹ ОВ L 128, 30.4.2014 г., стр. 49 — 60.

**ПРОЕКТ НА
НАСОКИ
ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА
СПОРАЗУМЕНИЕТО МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И
АЗЕРБАЙДЖАНСКАТА РЕПУБЛИКА
ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗДАВАНЕТО НА ВИЗИ**

Целта на Споразумението между Европейския съюз и Азербайджанската република за улесняване на издаването на визи (наричано по-долу „Споразумението“), което влезе в сила на 1 септември 2014 г., е да се улеснят, на основата на реципрочност, процедурите за издаване на визи на гражданите на Съюза и на Азербайджанската република за планиран престой за срок от не повече от 90 дни в рамките на период от 180 дни.

Със Споразумението се установяват правно обвързващи права и задължения с цел да се опростят процедурите за издаване на визи на азербайджански граждани и на граждани на ЕС.

С настоящите насоки, приети от Съвместния комитет, създаден с член 12 от Споразумението (наричан по-долу „Съвместният комитет“), се цели да се осигури хармонизираното прилагане на разпоредбите на Споразумението от дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки от Шенген и на Азербайджанската република. Настоящите насоки не са част от Споразумението и поради това не са правно обвързващи. Силно препоръчително е обаче дипломатическите и консулските служители да ги съблюдават последователно при прилагането на разпоредбите на Споразумението.

Предвижда се насоките да бъдат актуализирани с оглед на придобития при прилагането на Споразумението опит, като отговорността за това се носи от Съвместния комитет.

За да гарантират трайното и хармонизирано прилагане на Споразумението и в съответствие с процедурния правилник на Съвместния комитет за улесняване на издаването на визи, страните се споразумяха да осъществяват неофициални контакти в периодите между официалните заседания на Съвместния комитет с цел разрешаване на неотложни въпроси. На следващото заседание на Съвместния комитет за улесняване на издаването на визи ще се докладва подробно относно тези въпроси и неофициалните контакти.

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ

1.1. Цел и приложно поле

Член 1 от Споразумението гласи: *„Целта на настоящото споразумение е да улесни, на основата на реципрочност, издаването на визи на гражданите на Съюза и на Азербайджанската република за планиран престой за срок от не повече от 90 дни в рамките на период от 180 дни“.*

Споразумението се прилага по отношение на всички граждани на Съюза и на Азербайджанската република, които кандидатстват за виза за краткосрочно пребиваване, независимо от държавата, в която пребивават.

Споразумението не се прилага за лицата без гражданство, които притежават разрешение за пребиваване, издадено от някоя от държавите членки или от Азербайджанската република. За тази категория лица се прилагат обичайните правила от достиженията на правото на ЕС в областта на визите и от националното законодателство на Азербайджанската република.

1.2. Приложно поле на Споразумението

Член 2 от Споразумението гласи:

„1. Визовите облекчения, предвидени в настоящото споразумение, се прилагат за граждани на Съюза и на Азербайджанската република само дотолкова, доколкото те не са освободени от визовите изисквания съгласно законовите и подзаконовите разпоредби на Азербайджанската република, на Съюза или на държавите членки, настоящото споразумение или други международни споразумения.

2. По отношение на въпроси, които не са обхванати от настоящото споразумение, като отказ за издаване на виза, признаване на документи за пътуване, доказателство за достатъчни средства за издръжка, отказ за влизане и мерки за експулсиране, се прилага националното право на Азербайджанската република или на държавите членки или правото на Съюза“.

Без да се засяга прилагането на член 10 (в който се предвижда освобождаване от изискването за виза за гражданите на Европейския съюз и на Азербайджанската република, притежаващи валидни дипломатически паспорти), Споразумението не засяга съществуващите правила относно задълженията за притежаване на виза и относно освобождаването от изискването за виза. Така например съгласно член 4 от Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета² държавите членки могат да освободят от изискването за виза членовете на граждански въздушни и морски екипажи, наред с други категории лица.

В този контекст следва да се добави, че съгласно член 21 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген³ всички държави от Шенген трябва да признават визите за дългосрочно пребиваване и разрешенията за пребиваване, издадени от други държави от Шенген, като валидни за краткосрочно пребиваване на

² Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета от 15 март 2001 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 81, 21.3.2001 г.), последно изменен с Регламент (ЕС) 1289/2013 от 11 декември 2013 г. (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 74).

³ ОВ L 239, 22.9.2000 г., стр. 19.

територията им. Всички страни по Конвенцията приемат разрешенията за пребиваване, визите от тип D и визите за краткосрочно пребиваване, издавани от асоциираните държави за влизане и краткосрочен престой, като същото се прилага за асоциираните държави.

Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета (Визовият кодекс)⁴ се прилага по всички въпроси, попадащи извън приложното поле на Споразумението, като например определянето на страната по Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген, отговаряща за обработката на заявлението за виза, основанията за отказ за издаване на виза, правото на обжалване на решение за отказ, общото правило относно личното интервю с кандидата за виза и предоставянето на информация относно заявлението за виза. Освен това шенгенските правила⁵ (напр. относно отказа за влизане на територията, доказателството за достатъчни средства за издръжка и т.н.) и когато е приложимо — националното право също продължават да се прилагат по въпросите, попадащи извън приложното поле на Споразумението, като например признаването на документи за пътуване, доказателството за достатъчни средства за издръжка, отказа за влизане на територията на държавите членки и мерките за експулсиране.

Дори ако предвидените в Споразумението условия са изпълнени, например документите за доказване на целта на пътуването за категориите, предвидени в член 4, са представени от кандидата за виза, издаването на виза пак може да бъде отказано, ако не са изпълнени условията по член 6 от Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета (Кодекса на шенгенските граници⁶), т.е. лицето не разполага с валиден документ за пътуване, подаден е сигнал в ШИС, лицето се счита за заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност и др.

Продължават да се прилагат и други възможности за гъвкав подход при издаването на визи, разрешени във Визовия кодекс. Например многократни визи с дълъг срок на валидност, а именно до 5 години, могат да бъдат издавани на категории пътници, различни от посочените в член 5 от Споразумението, ако са изпълнени условията, предвидени във Визовия кодекс (член 24). Аналогично продължават да се прилагат разпоредбите от Кодекса, позволяващи освобождаването от визова такса или нейното намаляване (член 16, параграфи 5 и 6 от Визовия кодекс).

Що се отнася до Азербайджанската република, Миграционният кодекс⁷ и други съответни нормативни правни актове на Азербайджанската република се прилагат по всички въпроси, попадащи извън приложното поле на Споразумението, като например основанията за отказ за издаване на виза, правото на обжалване на решение за отказ, общото правило относно личното интервю с кандидата за виза и предоставянето на информация относно заявлението за виза, признаването на документи за пътуване, доказателството за достатъчни средства за издръжка, отказа

⁴ Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

⁵ По-специално Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1.).

⁶ ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1, последно изменен с Регламент (ЕС) № 610/2013 (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 1).

⁷ Миграционният кодекс на Азербайджанската република беше приет със Закон на Азербайджанската република № 713-IVQ на 2 юли 2013 г. и влезе в сила на 1 август 2013 г.

за влизане на територията на Азербайджанската република и мерките за експулсиране.

Продължават да се прилагат и други възможности за гъвкав подход при издаването на визи, разрешени в националното законодателство на Азербайджанската република, ако с тях се създава по-благоприятен режим за кандидата за виза. Например продължават да се прилагат разпоредбите от Закона на Азербайджанската република за държавните такси (член 17, параграф 2), позволяващи освобождаване от визова такса, и разпоредбите от Миграционния кодекс на Азербайджанската република (член 38), позволяващи издаване на електронни визи.

Дори ако предвидените в Споразумението условия са изпълнени, например документите за доказване на целта на пътуването за категориите, предвидени в член 4, са представени от кандидата за виза, издаването на виза пак може да бъде отказано, ако не са изпълнени условията по член 36 от Миграционния кодекс на Азербайджанската република (с изключение на параграф 36.1.7) или ако са налице обстоятелства, изброени в член 16 от Миграционния кодекс на Азербайджанската република.

1.3. Видове визи, попадащи в приложното поле на Споразумението

Съгласно определението в член 3, буква г) от Споразумението „виза“ означава *„разрешение, издадено от държава членка или Азербайджанската република с цел транзитно преминаване или планиран престой с продължителност от не повече от 90 дни в рамките на който и да бил период от 180 дни на територията на държавите членки или на Азербайджанската република“*.

Облекченията, предвидени в Споразумението, се отнасят както за единни визи, валидни за цялата територия на държавите членки, така и за визи с ограничена териториална валидност (ОТВ)⁸.

Облекченията, предвидени в Споразумението, се отнасят за всички визи, определени в глава 5 от Миграционния кодекс на Азербайджанската република.

1.4. Изчисляване на продължителността на престоя, разрешен с виза

В Кодекса на шенгенските граници⁹ определението за „краткосрочен престой“ е следното: „90 дни в рамките на всеки 180-дневен период, при което се отчита 180-дневният период, предшестващ всеки ден от престоя“.

В съответствие със Споразумението това определение се отнася и за визите за краткосрочно пребиваване, издадени от Азербайджанската република.

Денят на влизане се отчита като първия ден от престоя на територията на държавите членки, а денят на излизане — като последния ден от престоя на територията на държавите членки. Понятието „всеки“ предполага прилагането на „подвижен“ референтен период от 180 дни, като за всеки ден от престоя се взема предвид последният период от 180 дни, за да се провери дали продължава да бъде изпълнено изискването за 90 дни в рамките на всеки период от 180 дни. Това означава, че

⁸ Вж. членове 2, 24 и 25 от Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

⁹ Регламент (ЕС) № 610/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 1.).

отсъствието от територията на държавите членки за непрекъснат период от 90 дни дава възможност за нов престой до 90 дни.

Определението влезе в сила на 18 октомври 2013 г. Калкулатор за краткосрочен престой, който може да бъде използван за изчисляване на срока на разрешения престой съгласно новите правила, може да се намери в интернет на следния адрес: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Пример за изчисляване на престоя въз основа на новото определение:

Лице, притежаващо многократна виза, валидна за 1 година (18.4.2014 г. — 18.4.2015 г.), влиза за първи път в страната на 19.4.2014 г. и остава 3 дни. След това същото лице влиза отново на 18.6.2014 г. и остава 86 дни. Каква е ситуацията на конкретни дати? Кога ще се разреши на това лице да влезе отново?

На 11.9.2014 г.: през последните 180 дни (16.3.2014 г. — 11.9.2014 г.) лицето е останало 3 дни (19 — 21.4.2014 г.) плюс 86 дни (18.6.2014 г. — 11.9.2014 г.) = 89 дни = не надхвърля разрешения срок на престой. Лицето може да остане още 1 ден.

На 16.10.2014 г.: лицето може да влезе за престой от 3 допълнителни дни (на 16.10.2014 г. престоят на 19.4.2014 г. не се взема предвид (извън 180-дневния период); на 17.10.2014 г. престоят на 20.4.2014 г. не се взема предвид (извън 180-дневния период и т.н.).

На 15.12.2014 г.: лицето може да влезе за престой от 86 допълнителни дни (на 15.12.2014 г. престоят на 18.6.2014 г. не се взема предвид (извън 180-дневния период); на 16.12.2014 г. престоят на 19.6.2014 г. не се взема предвид и т.н.).

1.5. Положение по отношение на държавите членки, които все още не прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген, държавите членки, които не участват в общата визова политика на Съюза, и асоциираните държави

Държавите членки, които се присъединиха към Съюза през 2004 г. (Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия), през 2007 г. (България и Румъния) и през 2013 г. (Хърватия), са обвързани от Споразумението, считано от влизането му в сила.

България, Хърватия, Кипър и Румъния все още не прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген. Те ще продължат да издават национални визи с валидност, ограничена до тяхната собствена национална територия. След като тези държави членки започнат да прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген, те ще продължат да прилагат Споразумението.

Националното право продължава да се прилага по отношение на всички въпроси, попадащи извън приложното поле на Споразумението, до датата на пълното прилагане на достиженията на правото от Шенген от тези държави членки. Считано от тази дата, шенгенските правила/националното право ще се прилагат за въпроси, които не са уредени от Споразумението.

На България, Хърватия, Кипър и Румъния е разрешено да признават разрешенията за пребиваване, визите от тип D и визите за краткосрочно пребиваване, издадени от

всички страни по Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген и асоциираните държави за краткосрочен престой на тяхна територия¹⁰.

Съгласно член 21 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. за постепенното премахване на контрола по общите граници всички страни по Конвенцията трябва да признават визите за дългосрочно пребиваване и разрешенията за пребиваване, издадени от другите страни, като валидни за краткосрочен престой на територията им. Те приемат разрешенията за пребиваване, визите от тип D и визите за краткосрочно пребиваване, издадени от асоциираните държави за влизане и краткосрочен престой, като същото се прилага и за асоциираните държави.

Споразумението не се прилага за Дания, Ирландия и Обединеното кралство, но включва съвместни декларации относно това, че е желателно между тези държави членки и Азербайджанската република да бъдат сключени двустранни споразумения за улесняване на издаването на визи.

Въпреки че Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария са асоциирани към Шенген, те не са обвързани от Споразумението. То обаче включва съвместна декларация относно това, че е желателно между тези асоциирани държави и Азербайджанската република да бъдат сключени без забавяне двустранни споразумения за улесняване на издаването на визи.

Споразумението за улесняване на издаването на визи между правителството на Азербайджанската република и правителството на Кралство Норвегия бе подписано на 3 декември 2013 г. и влезе в сила на 1 юни 2015 г. Споразумението за улесняване на издаването на визи между правителството на Азербайджанската република и Федералния съвет на Швейцария бе подписано на 10 октомври 2016 г. и влезе в сила на 1 април 2017 г. Освен това Споразумението между правителството на Азербайджанската република и правителството на Княжество Лихтенщайн относно взаимното прилагане на правилата, посочени в Споразумението между Европейския съюз и Азербайджанската република за улесняване на издаването на визи, влезе в сила на 15 февруари 2017 г.

1.6. Споразумението/двустранни споразумения

Член 13 от Споразумението гласи:

„Считано от влизането му в сила, настоящото споразумение има предимство пред разпоредбите на двустранни или многостранни споразумения или спогодби, сключени между отделните държави членки и Азербайджанската република, дотолкова, доколкото разпоредбите на тези споразумения или спогодби уреждат въпроси, които са предмет на настоящото споразумение“.

¹⁰ Решение № 565/2014/ЕС от 15 май 2014 г., влязло в сила на 16 юни 2014 г., с което на България, Хърватия, Кипър и Румъния се разрешава да признават едностранно само тези единни визи за краткосрочно пребиваване, които са валидни за две или многократни влизания, визите за дългосрочно пребиваване и разрешенията за пребиваване, издадени от държави членки от Шенген, както и националните визи и разрешения за пребиваване, издадени от България, Хърватия и Румъния, за равностойни на националните им визи не само за транзитно преминаване, но и за планиран престой на тяхна територия, ненадвишаващ 90 дни в рамките на всеки период от 180 дни. Поради липсата на дипломатически отношения Кипър понастоящем не прилага разпоредбите на Решение № 565/2014/ЕС от 15 май 2014 г. по отношение на притежателите на азербайджански паспорти (с изключение на притежателите на дипломатически паспорти).

Считано от датата на влизане в сила на Споразумението, разпоредбите в действащите двустранни споразумения между държавите членки и Азербайджанската република, отнасящи се до въпроси, които попадат в приложното поле на Споразумението, престанаха да се прилагат. В съответствие с правото на Съюза държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да премахнат несъвместимостта между техните двустранни споразумения и Споразумението.

Ако в двустранно споразумение или договореност, сключени от държава членка с Азербайджанската република по въпроси, които не попадат в приложното поле на Споразумението, се предвижда например освобождаване на притежателите на служебни паспорти от изискването за виза, това освобождаване продължава да се прилага след влизането в сила на Споразумението с Европейския съюз за улесняване на издаването на визи.

Следните държави членки имат двустранни споразумения с Азербайджанската република, в които се предвижда освобождаване на притежателите на служебни паспорти от изискването за виза: Австрия, България, Хърватия, Унгария, Италия, Португалия, Румъния, Словения, Латвия и Словакия¹¹.

Предоставеното от дадена държава членка освобождаване на притежателите на служебни паспорти от изискването за виза се прилага само за пътувания на територията на тази държава членка, но не и за пътуване до други държави членки от Шенген.

II. НАСОКИ ПО КОНКРЕТНИ РАЗПОРЕДБИ

2.1. Нови правила, които се прилагат за всички кандидати за виза

Важно: Припомня се, че посочените по-долу улеснения по отношение на визовата такса, продължителността на процедурите за обработка на заявленията за виза, заминаването в случай на изгубени или откраднати документи и удължаването на визата при изключителни обстоятелства се прилагат за всички кандидати за виза и притежатели на виза, които са граждани на Азербайджанската република или на държава — членка на ЕС, включително за туристите.

2.1.1. Такса за обработка на заявленията за визи

Член 6, параграф 1 от Споразумението гласи:

„1. Таксата за обработка на заявленията за визи е в размер на 35 EUR“.

Съгласно член 6, параграф 1 таксата за обработка на заявлението за виза е **35 EUR**. Тя се прилага за всички кандидати за виза от ЕС и от Азербайджанската република (включително за туристите) и се отнася за визите за краткосрочно пребиваване, независимо от броя на влизанията в страната.

Член 6, параграф 2 от Споразумението гласи:

„2. Без да се засяга параграф 3, следните категории лица са освободени от такси за обработка на заявления за визи:

¹¹ Освобождаване от изискването за виза в съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета.

- а) *близки роднини — съпрузи, деца (включително осиновени), родители (включително настойници/попечители), баби и дядовци, внуци — на граждани на Европейския съюз, законно пребиваващи на територията на Азербайджанската република, на граждани на Азербайджанската република, законно пребиваващи на територията на държавите членки, на граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани, и на граждани на Азербайджанската република, пребиваващи на територията на Азербайджанската република;*
- б) *членове на официални делегации, включително постоянни членове на официални делегации, които въз основа на официална покана до държавите членки, Европейския съюз или Азербайджанската република участват в официални срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на Азербайджанската република или на някоя от държавите членки от междуправителствени организации;*
- в) *ученици, студенти и лица, участващи в програма за следдипломно обучение, както и придружаващи ги преподаватели, които предприемат пътувания с цел участие в обучение или образователен курс, включително в рамките на програми за обмен, както и други свързани с образованието дейности;*
- г) *лица с увреждания и придружаващи ги лица, ако е необходимо; (Важно: За да се възползват от освобождаването от таксата, и двамата кандидати за виза следва да представят доказателство, че попадат в тази категория. Когато увреждането на кандидата е очевидно (незрящи лица, липса на крак), е допустима визуална констатация във визовия отдел на консулската служба.*
- В обосновани случаи заявлението може да се подаде от представител или от настойника на лицето с увреждания.)
- д) *участници в международни спортни мероприятия и лица, които ги придружават служебно; (Важно: Поддръжниците на спортни отбори не се считат за придружаващи лица.)*
- е) *лица, участващи в научни, културни и художествени дейности, включително университетски и други програми за обмен;*
- ж) *лица, които са представили документи, доказващи необходимостта от пътуването им по хуманитарни причини, включително с цел спешно медицинско лечение, и лицето, придружаващо такова лице, или с цел присъствие на погребение на близък роднина, или за посещение на близък роднина, който е тежко болен;*
- з) *представители на организации на гражданското общество, когато предприемат пътуване с цел участие в образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен; (Важно: За да се възползват от освобождаването от таксата за тази категория лица, кандидатите за виза трябва да представят доказателство, че са членове на организация на гражданското общество или нестопанска организация, регистрирана в държава членка или в Азербайджанската република — връзка с член 4 от Споразумението.)*

- и) *пенсионери;* (Важно: За да се възползват от освобождаването от таксата за тази категория лица, кандидатите за виза трябва да представят доказателство, че са пенсионери. Освобождаването е неоснователно, когато целта на пътуването е платена дейност.)
- й) *деца на възраст до 12 години;*
- к) *журналисти и членове на технически екипи, които ги придружават служебно;* (Важно: За да се възползват от освобождаването от таксата за тази категория лица, кандидатите за виза трябва да представят доказателство, че са членове на организация на гражданското общество или нестопанска организация — връзка с член 4 от Споразумението.)

Освен това, що се отнася до държавите — членки на ЕС, горепосочените категории лица са напълно освободени от таксата. Освен това, в съответствие с член 16, параграф 4 от Визовия кодекс, следните категории лица също са освободени от заплащането на такса:

- научни работници, пътуващи в рамките на Европейския съюз с цел извършване на научни изследвания по смисъла на Препоръка 2005/761/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 септември 2005 г.;
- представители на организации с нестопанска цел на възраст 25 г. или по-малко, участващи в семинари, конференции, спортни, културни или образователни събития, организирани от организации с нестопанска цел.

Съгласно член 16, параграф 6 от Визовия кодекс „[в] индивидуални случаи, когато това служи за насърчаване на културни или спортни интереси, както и интереси в областта на външната политика, политиката на развитие и други области от жизненоважен обществен интерес или по причини от хуманитарен характер размерът на визовата такса може да бъде намален или лицето да бъде освободено от заплащането ѝ“.

В член 16, параграф 7 от Визовия кодекс се предвижда, че визовата такса се събира в евро, в националната валута на третата държава, в която е подадено заявлението, или във валутата, обичайно използвана в тази трета държава, и не се възстановява освен в случаи на недопустимо заявление или в случаи, в които консулството не е компетентно.

С цел да се избегнат несъответствия, които могат да доведат до търсене на по-изгодни варианти за получаване на виза (т.нар. „visa shopping“), дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки в Азербайджанската република следва да се стремят да осигурят сходни визови такси за всички азербайджански кандидати за виза, когато таксите се събират в чуждестранна валута.

Освен това, що се отнася до Азербайджанската република, съгласно член 17, параграф 2 от Закона на Азербайджанската република за държавните такси от визова такса са освободени и следните категории чужденци:

- членове на делегацията на съответната държава и държавни служители;
- представители на международни хуманитарни организации в Азербайджанската република;
- учащи или преподаватели в рамките на държавни програми;

- лица, които пътуват за целите на отбраната.

Гражданите на държавите от ЕС и на Азербайджанската република, кандидатстващи за виза, получават разписка за платена визова такса.

Член 6, параграф 3 от Споразумението гласи:

„3. Ако дадена държава членка или Азербайджанската република си сътрудничи с външен доставчик на услуги във връзка с издаването на визи, външният доставчик на услуги може да налага такса за услугата. Тази такса трябва да е пропорционална на разходите, направени от външния доставчик на услуги при изпълнение на неговите задачи, и да не надхвърля 30 EUR. Държавите членки и Азербайджанската република трябва да запазят възможността всички кандидати да подават заявленията си пряко в техните консулства.

По отношение на Съюза, външният доставчик на услуги изпълнява дейностите си в съответствие с Визовия кодекс и при пълно зачитане на законодателството на Азербайджанската република.

По отношение на Азербайджанската република, външният доставчик на услуги изпълнява дейностите си в съответствие с азербайджанското законодателство и законодателството на държавите — членки на ЕС“.

Що се отнася до условията за сътрудничество с външни доставчици на услуги, член 43 от Визовия кодекс съдържа подробна информация за техните задачи.

2.1.2. Продължителност на процедурите за обработка на заявленията за визи

Член 7 от Споразумението гласи:

„1. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки и на Азербайджанската република вземат решение по искането за издаване на виза в срок от 10 календарни дни от датата на получаване на заявлението и документите, необходими за издаване на виза.

2. Срокът за вземане на решение по заявлението за виза може да бъде удължен до 30 календарни дни в отделни случаи, и по-специално когато е необходимо допълнително проучване на заявлението.

3. Срокът за вземане на решение по заявлението за издаване на виза може да бъде съкратен до 2 работни дни или по-малко в спешни случаи“.

Решение по заявлението за издаване на виза по принцип се взема в срок от 10 календарни дни от датата на подаване на заявление за виза, което е счетено за допустимо.

В отделни случаи този срок може да бъде продължен до 30 календарни дни, по-конкретно когато е необходимо допълнително разглеждане на заявлението или в случай на представителство, когато се извършва консултация с органите на представляваната държава членка.

Всички тези срокове започват да текат само когато досието за кандидатстване е пълно, т.е. от датата на получаване на заявлението за виза и придружаващите документи.

По принцип, що се отнася до дипломатическите представителства и консулските служби, които имат система за насрочване на срещи, времето за чакане до получаване на среща не се включва във времето за обработка. Този въпрос, както и други практически условия за подаване на заявление за виза са уредени във Визовия кодекс (член 9) и в Миграционния кодекс на Азербайджанската република.

„Ако за кандидатите трябва да бъде насрочена среща за подаване на заявлението, тя като правило се провежда в срок от две седмици от датата, на която е поискана.“

При насрочването на срещата следва да се вземе предвид евентуалната спешност, заявена от кандидата за виза, с оглед на прилагането на член 7, параграф 3 от Споразумението. Решението за съкращаване на срока за вземане на решение по заявлението за виза се взема от длъжностното лице на консулството.

„В надлежно обосновани спешни случаи [напр. когато поради причини, които не са могли да бъдат предвидени от заявителя, не е било възможно заявлението за виза да бъде подадено по-рано] консулството може да разреши на кандидатите да подадат заявленията си без уговорена среща или такава се провежда незабавно.“

2.1.3. Напускане на страната в случай на загуба на документи за самоличност

Член 8 от Споразумението гласи:

„Граждани на Европейския съюз и на Азербайджанската република, които са изгубили своите документи за самоличност или от които тези документи са били откраднати по време на престоя им на територията на Азербайджанската република или на държавите членки, могат да напуснат територията на Азербайджанската република или на държавите членки въз основа на валидни документи за самоличност, даващи им право да преминат границата, издадени от дипломатическите представителства или консулските служби на държавите членки или на Азербайджанската република, без каквато и да е виза или друго разрешение“.

В случай на загуба или кражба на документи за самоличност издадените от дипломатическите представителства или консулските служби валидни документи за самоличност, които дават право на притежателите на визи да преминат границата, са достатъчни за напускане на територията на Азербайджанската република или на Шенгенското пространство. Органите на приемащата държава не могат да изискват от притежателя на виза или от консулската служба никакви допълнителни документи, разрешителни или каквито и да са формалности.

2.1.4. Удължаване на срока на виза при извънредни обстоятелства

Член 9 от Споразумението гласи:

„За граждани на Европейския съюз и Азербайджанската република, които не могат да напуснат територията на Азербайджанската република или на държавите членки преди посочената в техните визи дата поради непреодолима сила, срокът на валидност на издадената виза и/или продължителността на престоя, посочен в нея, се удължава безплатно в съответствие със законодателството, прилагано от Азербайджанската република или от приемащата държава членка, за срока, необходим за връщането им в държавата на пребиваването им“.

По отношение на възможността за удължаване на срока на валидност на визата в случаи на основателни лични причини, когато притежателят на визата няма възможност да напусне територията на държавата членка до датата, посочена на визовия стикер, се прилагат разпоредбите на член 33 от Визовия кодекс, при условие че те са съвместими със Споразумението. Поради това удължаването на срока на валидност на визата в случай на *непреодолима сила или поради хуманитарни причини* се извършва безплатно.

Що се отнася до Азербайджанската република, за удължаването на срока на временен престой на чужденци в нея се прилага Миграционният кодекс.

Решението за удължаване на срока на временен престой на чужденци в Азербайджанската република е официален документ, с който на чужденци се разрешава да пребивават временно в нея.

Чужденците, за които срокът на временен престой в Азербайджанската република е бил удължен, могат да напуснат територията на държавата през държавните гранично-пропускателни пунктове срещу представяне на своите паспорти или други документи за преминаване на границата и на решението за удължаване на срока на временен престой.

2.2. Нови правила, които се прилагат за определени категории кандидати за виза

2.2.1. Документи за доказване на целта на пътуването

За всички категории лица, изброени в член 4, параграф 1 от Споразумението, се изискват само посочените документи за доказване на целта на пътуването. Съгласно член 4, параграф 3 не се изискват друга обосновка, покана или потвърждение във връзка с целта на пътуването.

Това не означава обаче освобождаване от общото изискване за лично явяване за подаването на заявлението за виза и придружаващите документи относно например средствата за издръжка, като това изискване остава незасегнато.

Ако в отделни случаи продължава да има съмнение относно автентичността на документа, доказващ целта на пътуването, съгласно член 21, параграф 8 от Визовия кодекс и съгласно Миграционния кодекс на Азербайджанската република кандидатът за виза може да бъде поканен на допълнително интервю в посолството/консулството, при което могат да му бъдат зададени въпроси относно действителната цел на посещението или намерението му да се върне. В такива отделни случаи допълнителни документи могат да бъдат представени доброволно от кандидата за виза или поискани по изключение от длъжностното лице на консулството. Тази практика обаче не може да бъде системна и ще бъде наблюдавана отблизо от Съвместния комитет.

По принцип оригиналът на документа, изискван съгласно член 4, параграф 1 от Споразумението, се подава заедно със заявлението за виза. Консулството обаче може да започне да обработва заявлението за виза, като използва текста на документа, получен под формата на факс или копие. Въпреки това консулството може да поиска оригиналния документ при подаването на заявление за първи път и задължително го изисква в отделни случаи, в които съществуват съмнения.

За категориите лица, които не са посочени в член 4 от Споразумението (например туристите), по отношение на документите, доказващи целта на пътуването, продължават да се прилагат общите правила. Същото се отнася за документите относно съгласието на родителите за пътуване на деца под 18 години.

По отношение на въпросите, които не са уредени с разпоредбите на Споразумението, като например признаването на документите за пътуване и гаранциите по отношение на връщането и наличието на достатъчни средства за издръжка, се прилагат шенгенските правила или националното право.

„Член 4 — Документи за доказване на целта на пътуването

1. За следните категории граждани на Съюза и на Азербайджанската република са достатъчни следните документи за обосноваване на целта на пътуването до другата страна:

а) за близки роднини — съпрузи, деца (включително осиновени), родители (включително настойници/попечители), баби и дядовци, внуци — посещаващи граждани на Европейския съюз, законно пребиваващи на територията на Азербайджанската република, или граждани на Азербайджанската република, законно пребиваващи в държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани, или граждани на Азербайджанската република, пребиваващи на територията на Азербайджанската република:

— писмено искане от лицето домакин;“

Автентичността на подписа на лицето, което отправя поканата, трябва да бъде потвърдена от компетентния орган в съответствие с националното законодателство на държавата на пребиваване. Поканата следва да бъде валидирана от компетентните органи.

Тази разпоредба се прилага и за роднините на служители, работещи в дипломатически представителства и консулски служби, които пътуват, за да посетят роднини за период до 90 дни на територията на държавите членки или на Азербайджанската република, без обаче да е необходимо доказване на законно пребиваване и на семейни връзки.

„б) без да се засягат разпоредбите на член 10, за членове на официални делегации, включително и постоянни членове на такива делегации, които въз основа на официална покана до държавите членки, Европейския съюз или Азербайджанската република участват в официални срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на Азербайджанската република или на някоя от държавите членки от междуправителствени организации:

— писмо от компетентен орган на държава членка или на Азербайджанската република или от институция на Европейския съюз, в което се потвърждава, че кандидатът е член на делегацията на този орган или институция или постоянен член на тази делегация, която

пътува до територията на другата страна, за да участва в посочените мероприятия, придружено от копие на официалната покана;“

Името на кандидата трябва да бъде посочено в писмото, издадено от компетентния орган, потвърждаващо, че лицето е част от делегацията, която пътува до територията на другата страна, за да участва в официалната среща. Не е необходимо името на кандидата да бъде посочено в официалната покана за участие в заседанието, въпреки че такъв може да е случаят, когато официалната покана е адресирана до конкретно лице.

Тази разпоредба се прилага за членовете на официални делегации, независимо от това какъв паспорт притежават (служебен или обикновен).

„в) за делови лица и представители на стопански организации:

- писмено искане от домакина — юридическо лице или дружество, организация или офис или клон на такова юридическо лице или дружество, държавни или местни органи на Азербайджанската република или на държавите членки или организационни комитети или търговско-промишлени изложения, конференции и симпозиуми, провеждани на територията на Азербайджанската република или на някоя от държавите членки, заверено от компетентните органи в съответствие с националното законодателство;“*

В допълнение към горепосоченото националният търговски регистър издава документ, потвърждаващ съществуването на стопанските организации.

„г) за шофьори, извършващи услуги по международен превоз на товари и на пътници между териториите на Азербайджанската република и на държавите членки с превозни средства, регистрирани в държавите членки или в Азербайджанската република:

- писмено искане от националното дружество или сдружение (съюз) на превозвачите в Азербайджанската република или националните сдружения на превозвачите на държавите членки, осъществяващи международен шосеен превоз, в което се посочват целта, маршрутът, продължителността и честотата на пътуванията;“*

Сдружението, компетентно да издава писменото искане, е националното сдружение на държавата на произход на шофьора. Регионални или други клонове на националните сдружения на държавите членки също могат да издават писмените искания.

„д) за ученици, студенти, лица, участващи в програма за следдипломно обучение, и придружаващи ги преподаватели, които предприемат пътувания с цел участие в обучение или образователен курс, включително в рамките на програми за обмен, както и други свързани с образованието дейности:

- писмено искане или удостоверение за записване от приемащия университет, академия, институт, колеж или училище, или*

ученическа/студентска карта или удостоверение за курсовете, които лицето ще посещава;“

Студентската карта се приема като доказателство за целта на пътуването само ако е издадена от приемащия университет, колеж или училище, където ще бъдат провеждани учебните занятия или образователната подготовка.

„е) за лица, участващи в научни, академични, културни или художествени дейности, включително университетски и други програми за обмен:

— писмено искане от организацията домакин за участие в тези дейности;

ж) за журналисти и членове на технически екипи, които ги придружават служебно:

— удостоверение или друг документ, издаден от професионална организация или от работодателя на кандидата, с който се доказва, че съответното лице има квалификация на журналист, и в който се посочва, че целта на пътуването е осъществяване на журналистическа дейност, или с който се доказва, че лицето е член на техническия екип, придружаващ журналиста служебно;“

Тази категория не обхваща журналистите на свободна практика и техните асистенти.

Трябва да се представи удостоверение или друг документ, издаден от професионална журналистическа организация или от работодателя на кандидата, с който се доказва, че кандидатът е професионален журналист или *придружаващо лице в служебното си качество*, и в който се посочва, че целта на пътуването е осъществяване на журналистическа дейност или подпомагане на такава дейност.

„з) за участници в международни спортни мероприятия и лица, които ги придружават служебно:

— писмено искане от приемащата организация, компетентните органи, националните спортни федерации на държавите членки или на Азербайджанската република или Националния олимпийски комитет на Азербайджанската република или националните олимпийски комитети на държавите членки;“

Списъкът с придружаващите лица при международни спортни мероприятия е ограничен до лицата, придружаващи спортиста служебно: треньори, масажисти, мениджъри, медицински персонал и ръководители на спортни клубове. Ето защо поддръжниците на спортни отбори няма да се считат за придружаващи лица.

„и) за участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове:

— писмено искане от началника на администрацията/кмета на тези градове;“

Началникът на администрацията/кметът на града или на друго населено място, компетентен да отправи писменото искане, е началникът на администрацията/кметът на града домакин или на друго населено място, където ще се проведе дейността на побратимените градове/населени места. Тази категория обхваща само официално побратимените градове/населени места.

„й) за лица, които пътуват по медицински причини, и необходимите придружаващи лица:

- официален документ от здравното заведение, потвърждаващ необходимостта от медицинско обслужване в това заведение и необходимостта от придружител, и доказателство за достатъчни финансови средства за заплащане на лечението;“*

Представя се документ от здравното заведение, потвърждаващ трите елемента (необходимостта от медицинско обслужване в това заведение, необходимостта от придружител и доказателството за достатъчни финансови средства за заплащане на лечението, т.е. доказателство за предплащане).

„к) за представители на свободни професии, участващи в международни изложби, конференции, симпозиуми, семинари или други подобни мероприятия, провеждани на територията на Азербайджанската република или на държавите членки:

- писмено искане от организацията домакин, потвърждаващо, че съответното лице е участник в проявата;*

л) за представители на организации на гражданското общество, когато предприемат пътуване с цел участие в образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен:

- писмено искане, издадено от организацията домакин, потвърждение, че лицето представлява организация на гражданското общество, и удостоверението за учредяване на такава организация от съответния регистър, издадено от държавен орган в съответствие с националното законодателство;“*

Трябва да бъде представен документ от организацията на гражданското общество, потвърждаващ, че кандидатът представлява тази организация.

Членовете на организации на гражданското общество в това си качество не попадат в приложното поле на Споразумението.

„м) роднини на посещение с цел присъствие на погребални церемонии:

- официален документ, потвърждаващ смъртта, както и потвърждение на семейната или друга родствена връзка между кандидата и покойника;*

н) *за посещение на военни и граждански гробища:*

- *официален документ, потвърждаващ съществуването и запазването на гроба, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата и покойника.*“

В Споразумението не се уточнява дали горепосоченият официален документ следва да бъде издаден от органите на държавата, в която се намира гробището, или от тези на държавата, в която пребивава лицето, което иска да посети гробището. Следва да се приеме, че такъв официален документ може да се издава от компетентните органи и на двете държави.

Трябва да се представи горепосоченият официален документ, потвърждаващ съществуването и запазването на гроба, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата и покойника.

Важно: Със Споразумението не се въвеждат нови правила за отговорност на физическите или юридическите лица, издаващи писмените искания. В случай на неправомерно издаване на такива искания се прилагат съответните разпоредби от правото на ЕС/националното право.

2.2.2. Издаване на многократни визи

Когато кандидатът за виза трябва да пътува често до територията на държавите членки или на Азербайджанската република, могат да бъдат издавани визи за краткосрочно пребиваване за няколко посещения, при условие че общата продължителност на тези посещения не надвишава 90 дни в рамките на период от 180 дни.

Член 5 от Споразумението гласи:

„1. *Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки и на Азербайджанската република издават многократни визи със срок на валидност пет години на следните категории граждани:*

- а) *съпрузи, деца (включително осиновени), които са на възраст до 21 години или са на издръжка, и родители (включително настойници/попечители), посещаващи граждани на Европейския съюз, законно пребиваващи на територията на Азербайджанската република, или граждани на Азербайджанската република, законно пребиваващи на територията на държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани, или граждани на Азербайджанската република, пребиваващи на територията на Азербайджанската република;*
- б) *постоянни членове на официални делегации, които въз основа на официална покана до държавите членки, Европейския съюз или Азербайджанската република редовно участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на*

Азербайджанската република или на някоя от държавите членки от междуправителствени организации.

Чрез дерогация от първото изречение, когато необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, срокът на валидност на многократните визи е ограничен до този период, и по-специално когато:

- за лицата, посочени в буква а), срокът на валидност на разрешението за законно пребиваване на гражданите на Азербайджанската република, законно пребиваващи в някоя от държавите членки, или на гражданите на Съюза, законно пребиваващи в Азербайджанската република,*
- за лицата, посочени в буква б), срокът на валидност на положението им на постоянни членове на официална делегация,*

е по-кратък от пет години“.

За тези категории лица, като се вземе предвид тяхното професионално положение или семейната им връзка с гражданин на Азербайджанската република, пребиваващ законно на територията на държава членка, с гражданин на ЕС, пребиваващ законно на територията на Азербайджанската република, или с гражданин на ЕС, пребиваващ на територията на държава членка, чийто гражданин е той, съществуват основания да им бъде издадена многократна виза със срок на валидност пет години или многократна виза, чиято валидност е ограничена до срока на мандата или на законното им пребиваване, ако този срок е по-кратък от пет години.

Лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква а) от Споразумението, трябва да представят доказателство за законното пребиваване на лицето, което отправя поканата.

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква б) от Споразумението, следва да се представи потвърждение за професионалното им положение и за продължителността на техния мандат.

Тази разпоредба не се прилага по отношение на лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква б) от Споразумението, ако те са освободени от изискването за виза съгласно Споразумението, т.е. ако притежават дипломатически паспорт.

Ако необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, срокът на валидност на многократната виза се ограничава до този период.

„2. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки и на Азербайджанската република издават многократни визи със срок на валидност една година на следните категории граждани, при условие че през предходната година те са получили най-малко една виза, която са използвали в съответствие със законодателството за влизане и престой на посещаваната държава:

а) студенти и лица, участващи в програма за следдипломно обучение, които редовно пътуват с цел участие в обучение или

образователен курс, включително в рамките на програми за обмен;

- б) журналисти и членове на технически екипи, които ги придружават служебно;*
- в) участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове;*
- г) шофьори, извършващи услуги по международен превоз на товари и на пътници между териториите на Азербайджанската република и на държавите членки с превозни средства, регистрирани в държавите членки или Азербайджанската република;*
- д) лица, които се нуждаят от редовни посещения по медицински причини, и необходимите придружаващи лица;*
- е) представители на свободни професии, участващи в международни изложения, конференции, симпозиуми, семинари и други подобни мероприятия, които редовно пътуват до Азербайджанската република или държавите членки;*
- ж) представители на организации на гражданското общество, които редовно пътуват до Азербайджанската република или държавите членки с цел участие в образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен;*
- з) лица, участващи в научни, културни и художествени дейности, включително университетски и други програми за обмен, които пътуват редовно до Азербайджанската република или държавите членки;*
- и) участници в международни спортни мероприятия и лица, които ги придружават служебно;*
- й) членове на официални делегации, които въз основа на официална покана до държавите членки, Европейския съюз или Азербайджанската република редовно участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на Азербайджанската република или на някоя от държавите членки от междуправителствени организации;*
- к) делови лица и представители на стопански организации, които пътуват редовно до Азербайджанската република или до държавите членки.*

Чрез дерогация от първото изречение, когато необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, срокът на валидност на многократните визи е ограничен до този период.“

По принцип многократни визи със срок на валидност една година се издават на горепосочените категории лица, ако през предходната година (12 месеца) кандидатът за виза е получил поне една виза и я е използвал, спазвайки правната уредба за влизане и престой на посетените държави (например лицето не е пресрочило позволения престой), и ако са налице основания за кандидатстване за многократна виза.

В случаите, когато няма основания да се издаде виза, валидна една година (например ако продължителността на програмата за обмен е по-кратка от една година или на лицето не се налага да пътува през цялата година), валидността на визата ще бъде по-кратка от една година, при условие че са изпълнени другите изисквания за издаване на виза.

„3. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки и на Азербайджанската република издават многократни визи със срок на валидност най-малко две години и най-много пет години на категориите лица, посочени в параграф 2 от настоящия член, при условие че през предходните две години те са използвали едногодишната многократна виза в съответствие със законодателството за влизане и престой на посещаваната държава, освен ако необходимостта или намерението да се пътува често или редовно не са явно ограничени до по-кратък период, в който случай срокът на валидност на многократната виза е ограничен до този период.

4. Общата продължителност на престоя на територията на държавите членки или в Азербайджанската република на лицата, посочени в параграфи 1—3 от настоящия член, не надвишава 90 дни в рамките на период от 180 дни.“

Многократни визи със срок на валидност от 2 до 5 години се издават на категориите лица, посочени в член 5, параграф 2 от Споразумението, при условие че през предходните две години (24 месеца) тези лица са използвали своите две едногодишни многократни визи, спазвайки законодателството за влизане и престой на териториите на посетените държави, както и при условие че причините за кандидатстването за многократна виза са все още валидни. Трябва да се отбележи, че виза със срок на валидност от 2 до 5 години се издава единствено ако през предходните две години на кандидата за виза са били издадени две визи, валидни една година — но не с по-кратка продължителност — и ако той е използвал тези визи в съответствие със законодателството за влизане и престой на териториите на посетените държави. Дипломатическите представителства и консулските служби определят срока на валидност на тези визи — т.е. от 2 до 5 години — въз основа на преценката на всяко заявление за виза.

Не съществува задължение за издаване на многократна виза, ако кандидатът не е използвал предишна издадена му виза.

2.2.3. Притежатели на дипломатически паспорти

Член 10 от Споразумението гласи:

„1. Гражданите на Европейския съюз и на Азербайджанската република, които притежават валидни дипломатически паспорти, могат да влизат, излизат и преминават транзитно през територията на Азербайджанската република или на държавите членки без виза.

2. Лицата, посочени в параграф 1, могат да останат на територията на Азербайджанската република или на териториите на държавите членки за срок не по-дълъг от 90 дни в рамките на период от 180 дни“.

Процедурите, свързани с командироването на дипломати в държавите членки, не се уреждат от Споразумението. В тези случаи се прилага обичайната процедура по акредитация.

III. СЪТРУДНИЧЕСТВО ВЪВ ВРЪЗКА С ДОКУМЕНТИТЕ ЗА ПЪТУВАНЕ

В съвместна декларация, приложена към Споразумението, страните се договарят, че Съвместният комитет, създаден съгласно член 12 от Споразумението, следва да оценява въздействието на нивото на сигурност на съответните документи за пътуване върху действието на Споразумението. За тази цел страните се договарят редовно да се информират взаимно относно мерките, предприети с цел да се избегне умножаването на документите за пътуване и с цел развитие на техническите аспекти на сигурността на документите за пътуване, както и във връзка с процеса на персонално издаване на документи за пътуване.

IV. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

С цел да се даде възможност на Съвместния комитет, създаден със Споразумението, да осъществява ефективно наблюдение на прилагането на Споразумението, дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки следва на всеки шест месеца да предоставят на Комисията статистически данни с разбивка по месеци, представящи по-специално, доколкото е възможно:

- броя на отказите за издаване на визи;
- броя на издадените многократни визи;
- продължителността на валидността на издадените многократни визи;
- броя на визите, издадени без такса.